

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN ĐÌNH SƠN

**NGHIÊN CỨU TÌNH HÌNH SỬ DỤNG LAO ĐỘNG
NÔNG NGHIỆP TẠI HUYỆN ĐỊNH HÓA - TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Thái Nguyên, năm 2012

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN ĐÌNH SƠN

**NGHIÊN CỨU TÌNH HÌNH SỬ DỤNG LAO ĐỘNG
NÔNG NGHIỆP TẠI HUYỆN ĐỊNH HÓA - TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Kinh tế Nông nghiệp

Mã số: 60-31-10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:

TS. Trần Đình Tuấn

Thái Nguyên, năm 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng , số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào tại Việt Nam.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và mọi thông tin trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 11 tháng 8 năm 2012

Tác giả luận văn

Nguyễn Đình Sơn

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Quản lý đào tạo sau đại học, cùng các thầy, cô giáo trong trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ, tạo mọi điều kiện cho tôi trong quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Đặc biệt xin chân thành cảm ơn **TS.Trần Đình Tuấn** người đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tận tình và đóng góp nhiều ý kiến quý báu, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn cán bộ, lãnh đạo Huyện uỷ, UBND huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên, phòng Nông nghiệp & PTNT, phòng Thống kê, Phòng Lao động - Thương binh và Xã hội, Trung tâm Xúc tiến lao động và việc làm... lãnh đạo, cán bộ và nhân dân các xã Quy Kỳ, Bình Thành và Thị trấn Chợ Chu đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ cho tôi khi điều tra số liệu phục vụ cho đề tài luận văn.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn cơ quan, gia đình, người thân, bạn bè, đồng nghiệp đã động viên, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Thái Nguyên, ngày 11 tháng 8 năm 2012

Tác giả luận văn

Nguyễn Đình Sơn

MỤC LỤC

Trang phụ bìa	
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục các chữ viết tắt.....	v
Danh mục các bảng, biểu	vi
Danh mục biểu đồ, sơ đồ.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
2.1. Mục tiêu chung.....	2
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	2
3. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu	2
3.1. Đối tượng nghiên cứu.....	2
3.2. Phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học của đề tài nghiên cứu	3
5. Kết cấu của luận văn.....	3
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU VỀ LAO ĐỘNG TRONG NÔNG NGHIỆP VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI	4
1.1. CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI.....	4
1.1.1 Cơ sở lý luận của đề tài.....	4
1.1.1.1 Các khái niệm cơ bản.....	4
1.1.1.2 Đặc điểm lao động và sử dụng lao động nông nghiệp.....	8
1.1.1.3 Các nhân tố ảnh hưởng đến hiệu quả sử dụng lao động nông nghiệp	9
1.1.1.4. Xu hướng biến động lao động và sử dụng lao động nông nghiệp.....	13

1.1.2 Kinh nghiệm sử dụng lao động nông nghiệp trên thế giới và ở Việt Nam	14
1.1.2.1 Kinh nghiệm của một số quốc gia trên thế giới.....	14
1.2.2.2. Chủ trương, chính sách của Đảng và nhà nước về sử dụng lao động nông nghiệp trong quá trình CNH – HĐN nông nghiệp nông thôn.....	17
1.1.3. Nhận xét chung từ nghiên cứu lý luận và thực tiễn trong sử dụng lao động nông nghiệp	21
1.2 PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI	22
1.2.1 Một số vấn đề mà đề tài cần giải quyết.....	22
1.2.2 Các phương pháp nghiên cứu đề tài	22
1.2.2.1 Phương pháp thu thập số liệu.....	22
1.2.2.2. Phương pháp xử lý thông tin.....	24
1.2.2.3. Phương pháp phân tích đánh giá	24
1.2.2.4. Phương pháp chuyên gia	25
1.2.3. Một số công cụ sử dụng trong nghiên cứu	25
1.2.4. Hệ thống chỉ tiêu phân tích đánh giá.....	25
Chương 2: THỰC TRẠNG SỬ DỤNG LAO ĐỘNG NÔNG NGHIỆP TẠI HUYỆN ĐỊNH HOÁ, TỈNH THÁI NGUYÊN	27
2.1. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN NGHIÊN CỨU	27
2.1.1. Điều kiện tự nhiên	27
2.1.1.1. Vị trí địa lý	27
2.1.1.2. Đặc điểm địa hình	27
2.1.1.3. Khí hậu, thời tiết, thủy văn.....	28
2.1.1.4. Tài nguyên đất đai	28
2.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội	33
2.1.2.1. Tình hình dân số và lao động.....	33

2.1.2.2. Kết cấu cơ sở hạ tầng	36
2.1.2.3. Tình hình phát triển xã hội	37
2.1.2.4. Tình hình phát triển kinh tế	41
2.1.3. Nhận xét chung	43
2.2. THỰC TRẠNG SỬ DỤNG LAO ĐỘNG NÔNG NGHIỆP TẠI HUYỆN ĐÌNH HOÁ.....	44
2.2.1. Thực trạng về lao động nông nghiệp trong các ngành kinh tế của huyện Đình Hóa.....	44
2.2.2. Số lượng và chất lượng lao động nông nghiệp của huyện Đình Hóa	46
2.2.3. Đào tạo nghề và hiệu quả của công tác đào tạo nghề	49
2.3. TÌNH HÌNH SỬ DỤNG LAO ĐỘNG TẠI CÁC XÃ ĐIỀU TRA.....	51
2.3.1. Đặc điểm của các hộ điều tra	51
2.3.1.1. Đặc điểm về dân số, lao động	51
2.3.1.2. Đặc điểm về đất đai.....	51
2.3.2. Thực trạng sử dụng lao động trong các ngành sản xuất tại các xã điều tra.....	52
2.3.2.1. Ngành trồng trọt	52
2.3.2.2. Ngành chăn nuôi.....	54
2.4. TÌNH HÌNH SỬ DỤNG LAO ĐỘNG NÔNG NGHIỆP TẠI CÁC HỘ ĐIỀU TRA PHÂN THEO NHÓM HỘ	56
2.4.1. Các thông tin chính của hộ điều tra.....	56
2.4.2. Tình hình sử dụng và phân bổ lao động tại các hộ điều tra.....	59
2.4.2.1. Phân theo điều kiện kinh tế hộ.....	59
2.4.2.2. Phân theo khu vực sống	60
2.4.2.3. Phân theo tính chất công việc	62
2.4.3. Một số chỉ tiêu về hiệu quả sử dụng lao động của ba nhóm hộ	63

2.4.3.1. Thời gian làm việc thực tế của lao động theo tính chất sản xuất	63
2.4.3.2. Thời gian làm việc thực tế của lao động phân theo ngành sản xuất	64
2.4.3.3. Thu nhập bình quân của lao động trong từng lĩnh vực	66
2.4.4. Thực trạng việc làm tại địa bàn nghiên cứu phân theo nhóm hộ	68
2.4.5. Cơ cấu các nguồn thu nhập của các nhóm hộ	69
2.4.6. Khả năng tiếp cận và giải quyết việc làm	70
2.5. MỘT SỐ NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN SỬ DỤNG LAO ĐỘNG NÔNG NGHIỆP Ở HUYỆN ĐỊNH HOÁ	72
2.5.1. Chất lượng của lao động	72
2.5.2. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế	72
2.5.3. Một số nhân tố ảnh hưởng khác	73
Chương 3: GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NHẪM SỬ DỤNG HỢP LÝ VÀ CÓ HIỆU QUẢ LAO ĐỘNG NÔNG NGHIỆP TẠI HUYỆN ĐỊNH HOÁ, TỈNH THÁI NGUYÊN	75
3.1. QUAN ĐIỂM, PHƯƠNG HƯỚNG SỬ DỤNG HỢP LÝ VÀ CÓ HIỆU QUẢ LAO ĐỘNG NÔNG NGHIỆP TẠI HUYỆN ĐỊNH HOÁ	75
3.1.1. Những quan điểm chủ yếu tạo việc làm cho lao động nông thôn huyện Định Hóa	75
3.1.2. Chủ trương chính sách của Đảng và nhà nước	75
3.2. MỤC TIÊU CHIẾN LƯỢC VỀ LAO ĐỘNG VIỆC LÀM CHO HUYỆN ĐỊNH HÓA ĐẾN NĂM 2020	76
3.2.1. Phát triển kinh tế để thu hút, tạo thêm việc làm mới	76
3.2.2. Đào tạo nghề cho lao động nông thôn	78
3.2.3. Triển khai một số dự án, đề án thuộc chương trình	79
3.3. ĐỊNH HƯỚNG GIẢI QUYẾT VIỆC LÀM CHO LAO ĐỘNG NÔNG NGHIỆP CỦA HUYỆN ĐỊNH HÓA TRONG THỜI GIAN TỚI	79
3.3.1. Định hướng chung	79

3.3.2. Định hướng phát triển theo ngành.....	80
3.3.3. Định hướng phát triển theo vùng.....	80
3.3.4. Mở rộng các hình thức liên kết đào tạo nghề cho người lao động ở nông thôn.....	82
3.3.5. Phát triển các hình thức hợp tác với các địa phương trên trong huyện và tỉnh về giải quyết việc làm cho người lao động ở nông thôn.....	83
3.3.6. Phát triển nền kinh tế nhiều thành phần, đa dạng hoá các hình thức thực hiện kinh doanh trong nông nghiệp nông thôn.....	85
3.4. MỘT SỐ GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NHẪM GIẢI QUYẾT VIỆC LÀM CHO HUYỆN ĐỊNH HÓA.....	86
3.4.1. Đẩy mạnh chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông lâm nghiệp hợp lý nhằm giải quyết nhu cầu lao động tại chỗ.....	86
3.4.2. Giải pháp về phát triển các ngành nghề phi nông nghiệp.....	87
3.4.3. Giải pháp về củng cố và xây dựng cơ sở hạ tầng.....	87
3.4.4 Giải pháp về đất đai.....	88
3.4.5. Giải pháp về vốn.....	88
3.4.6. Giải pháp về khoa học kỹ thuật.....	89
3.4.7. Giải pháp về thị trường.....	89
3.4.8. Giải pháp đào tạo nghề cho lao động nông nghiệp nông thôn.....	90
3.4.9. Giải pháp về đẩy mạnh xuất khẩu lao động.....	91
KẾT LUẬN.....	92
1. KẾT LUẬN.....	92
2. KIẾN NGHỊ.....	94
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	95
PHỤ LỤC.....	97

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

ATK	:	An toàn khu
BHYT	:	Bảo hiểm y tế
BQ	:	Bình quân
BVTV	:	Bảo vệ thực vật
CNH - HĐH	:	Công nghiệp hoá –Hiện đại hóa
CSHT	:	Cơ sở hạ tầng
DV	:	Dịch vụ
ĐVT	:	Đơn vị tính
GDP	:	Tổng sản phẩm quốc dân
GTSX	:	Giá trị sản xuất
HĐH	:	Hiện đại hoá
HĐND	:	Hội đồng nhân dân
KCN	:	Khu công nghiệp
KĐ	:	Kiểm định
KHKT	:	Khoa học kỹ thuật
KT	:	Kinh tế
PTNT	:	Phát triển nông thôn
PTTH	:	Phổ thông trung học
THCS	:	Trung học cơ sở
Tr.đ	:	Triệu đồng
TTCN	:	Tiểu thủ công nghiệp
UBND	:	Ủy ban nhân dân
XDCB	:	Xây dựng cơ bản